

АКТИВІЗАЦІЯ ЛІЗИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЛЯ ПОКРАЩЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ В УКРАЇНІ

Актуальність розвитку ринку лізингових послуг в Україні пов'язана з гострою необхідністю оновлення основних засобів більшості важливих галузей економіки. Бізнес в Україні сьогодні потребує інвестицій на суму більше 100 мільярдів доларів США в основні засоби [2]. Якщо дати розвинутися лізингу в Україні, не стримувати його поступального руху жорстким податковим тиском та недосконалістю законодавчої бази, то через 3—4 роки український бюджет почне отримувати значні суми податкових надходжень від лізингових операцій підприємств.

Потенціал лізингової операції приховується у здатності фінансування нового бізнесу, зокрема малого та середнього, недоліками якого є відсутність тривалої позитивної кредитної історії для отримання банківського кредиту, відсутність відповідної застави, існування проблеми з випуском і розміщенням власних облігацій для збільшення обсягу залучених коштів.

Необхідність інвестицій в основні засоби для бізнесу потребує дослідження сучасних лізингових технологій та досвіду розвинених країн світу для визначення і вирішення нагальних проблем в інвестиційній сфері України.

Лізинг у розвинених країнах світу займає значне місце в інвестиційній діяльності. Міжнародні фінансові організації, такі як Міжнародний банк реконструкції і розвитку та Міжнародна фінансова корпорація, крім фінансової підтримки процесу розвитку лізингових операцій в Україні, пропонують власні дослідження та рекомендації щодо поліпшення стану справ з даними операціями [2]. Одночасно і Кабінет Міністрів України розробив та реалізує «Програму розвитку лізингу в Україні на період 2006—2010 роки».

Лізинг спрощує лізингоодержувачу процес оновлення основних засобів або придбання необхідного майна з можливістю оформлення його у власність, чи повернення лізингодавцю після визначеного терміну використання.

Сутність лізингової операції полягає у купівлі лізингодавцем конкретного рухомого чи нерухомого майна згідно заяви лізин-

гоодержувача і передача даного майна останньому у користування на визначений строк з умовою сплати лізингових платежів [1].

Фінансовий лізинг передбачає, що по закінченню дії лізингового договору власником майна стане лізингоодержувач. Фактично лізингодавець кредитує купівлю майна лізингоодержувачем на взаємовигідних умовах. При цьому облік та податкова амортизація відображається на балансі лізингоодержувача: збільшується відповідна група основних фондів, збільшується нарахована амортизація і зменшується податок на прибуток.

Оперативний лізинг передбачає, що по закінченню дії лізингового договору власником майна залишиться лізингодавець. Оперативний лізинг є своєрідною орендою майна та в окремих випадках альтернативою банківському кредитуванню. Такий лізинг вигідний тим, хто не бажає обтяжувати свій баланс додатковими основними засобами, щоб не робити підприємство менш привабливим для кредиторів та інвесторів внаслідок погіршення показників ліквідності від прийняттям на баланс неліквідного обладнання.

Досвід розвинених країн світу свідчить, що автомобілі доцільніше не купувати з правом одержання у власність, а брати їх у оперативний лізинг. По-перше, термін корисного використання автомобіля становить від 5 до 10 років, по-друге, існує висока ймовірність його пошкодження і псування, і по-третє, автомобіль найчастіше купується не для отримання доходу, а використовується у споживчих цілях. Відомо, що українські банки активно кредитують купівлю легкових автомобілів фізичними особами, внаслідок існування значного попиту на авто і отримання високих доходів від даної операції. В той же час, кредитування легкових автомобілів і лізинг автомобілів вирішують одні і ті ж завдання. Враховуючи досвід розвинених країн світу уже зараз при великих банках України створено лізингові компанії, які спеціалізуються на продажу легкових автомобілів та користуються загальносвітовими правилами лізингу.

Придбання майна за лізинговою угодою спрощує та пришвидшує для лізингоодержувача процес отримання необхідної речі. Це проявляється у зменшенні кількості договорів, що потрібно укласти. Не потрібно укладати кредитний договір, договір купівлі-продажу майна, договір страхування, договір застави. Крім того, лізингодавець пропонує лізингоодержувачу ряд додаткових послуг щодо майна, переданого у лізинг: реєстрацію автомобіля у МРЕВ, щорічне проходження техогляду, оплату транспортного податку, ремонт автомобіля, заміну шин, повернення авто, зокрема, в разі браку, тощо. За бажанням лізингоодержувач може повернути майно лізингодавцю, може викупити дане майно, мо-

же взяти в лізинг нове майно, при цьому повернувши старе майно у вигляді авансового платежу [2].

Недостатня поінформованість українського суспільства у перевагах лізингової послуги поступово вирішується з допомогою створення і підтримання Інтернет-сайтів, що висвітлюють актуальні проблеми розвитку лізингових операцій в Україні, окреслюють їх переваги та недоліки, сильні та слабкі сторони, перспективи та перешкоди. Створення в Україні лізингових компаній з іноземним капіталом дозволяє використовувати вітчизняним економічним суб'єктам передові сучасні технології і багатий досвід надання та використання лізингових послуг.

Оновлення основних засобів у сільському господарстві, будівництві, промисловості, транспорті тощо та впровадження передових лізингових технологій у соціальній сфері створить потужний поштовх для розвитку вітчизняної економіки та підвищення добробуту населення.

Література

1. Банківські операції: підручник. — 3-тє видання, перероб. і доп. / А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.; за заг. ред. А. М. Мороза. — К.: КНЕУ, 2008. — 608 с.
2. <http://leasinginukraine.com> — Офіційний сайт Інформаційно-аналітичного порталу «Лізинг в Україні»

УДК 336.76

Ю. М. Коваленко, канд. екон. наук, доц., докторант
кафедри фінансових ринків та фінансових послуг,
Національний університет Державної
податкової служби України

ВЕНЧУРНИЙ ФОНД ЯК МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ БІЗНЕС-СХЕМ

Поняття венчурного фонду в Україні відрізняється від загальноприйнятого — це специфічний інститут спільного інвестування (ІСІ), правила формування, існування та закриття якого вмонтовані в загальні правила діяльності ІСІ та компаній з управління активами (КУА).

Банки сьогодні не можуть виконувати функції з управління активами венчурних фондів. Так, згідно з визначенням, компанія з управління активами, яка може створювати та управляти пайовими інвестиційними фондами, — це господарське товариство,